

събира в нея двете основни линии в романа на Димов – войната (снимката от Първата световна война) и конкретната човешка драма (женското лице). Особено интересен е женският портрет, избран да индивидуализира изданието на “Поручик Бенц”. Става дума за портрета на Анна Машева, най-малката сестра на художника Георги Машев. Както и при изданието на “Български писател” от 1971 година, на масовия читател женското лице на корицата обещава преди всичко интригуваща история за любов и страст. Читателят, който обаче ще си зададе въпроса защо е предпочетена точно тази жена, ще види, че изборът не е случаен по няколко причини: на първо място, времето на създаването на този портрет съвпада с времето на действието в романа (Георги Машев го рисува през 1917 година), на второ място изобразената на него Анна Машева е била възприемана от съвременниците си като изключителна и “необикновена” жена, каквато всъщност е и Димовата Елена Петрашева (Машева е била известна с доста свободолюбивите си възгледи, със своята непокорност, което добре личи и от позата и от изражението ѝ на портрета, нещо повече – в името на личната си свобода тя избира да остане неомъжена; заради всичко това Анна Машева е пораждала противоречиви чувства у околните – отношението към нея се е движело от любов и възхищение до страх и неприязън¹). Казано по друг начин – корицата, която ни предлага Петър Добрев, се опитва да изведе и анонсира някои от основните послания на романа.

Каква е съдбата на романа “Осъдени души”?

За първи път той излиза в издателство “Хемус” през 1945 година. Въпреки усещането за сеплост на корицата (особено в сравнение с най-новите издания на романа) тя всъщност е “говореща” дотолкова, доколкото ни показва основните действащи лица (и сблъсъци) в романа. Посредством контраста между светлите тонове, с които е изобразен войникът и отчасти – дамата, и черните багри, представящи католическия свещеник, виждаме това, което по-късно изданието на “Сиела” превръща в своя корична анотация: един свят, изтъкан от светлина и мрак,

¹ Русева-Динова, В. Една човешка съдба. // Лада, 1988, С., кн. 5-6.